ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ JULES BOIS

Η ΠΡΟΣΩΠΙΔΟΦΟΡΟΣ

ΑΘΕ βράδυ, γυρίζοντας ἀπ' τὸν καθημερινό μου περίπατο, περνοῦσα κάτω ἀπ' τὸ ἀνθοστόλιστο μπαλκόνι τῆς ξεμοναχιασμένης ἐκείνης ἐπαύλεως, ποὺ ἡ ρόζ κουρτίνες τῶν παραθύρων της ἦσαν πάντα κατεβασμένες.

Ἀρμὴ καὶ τοῦ ἔβλεπα νὰ προβάλη στὸ μπαλκόνι μιὰ γυναῖκα, ἡ ὁποία εἶχε σκεπασμένο ὁλόκληρο τὸ σῶμα της μ' ἕνα μακρὺ σάλι καὶ τὸ πρόσωπο της μ' ἕνα δαντέλλωτο τοῦλι. Ἔτσι, ἦταν ἀδύνατο νὰ διακρίνη κανεὶς ἂν ἡ γυναῖκα ἐκείνη ἦταν νέα ἢ περασμένη στὰ χρόνια, ὡμορφη ἢ ἄσχημη. Τὸ μόνο γιὰ τὸ ὁποῖο εἶχα βεβαιωθῆ ἦταν ὅτι στὴν κοιμωμένη ἐκείνη ἔπαυλι, τὴν χτισμένη μὲ γοῦστο, ζοῦσε μιὰ ποιητικὴ καὶ ρομαντικὴ ἔναρξη, ποὺ στὴ μονοτονία της ἔκλαγε τὰ σιντριβανένα ὄνειρά της καὶ τὶς ἐλπίδες γιὰ μιὰ χαμένη εὐτυχία.

Στεκόταν ὄρθες ὄρθια, ἡ μυστηριώδης γυναῖκα κι' ἀπελάμβανε τὴν ἐξωσια θέα ποὺ ἀπλωνόταν μπρος στὰ μάτια της.

Ἕνα φεγγαρόλουστο βράδυ, ἀφοῦ ἔκανα τὸν περιπατό μου, κάθησα νὰ ξεκουραστῶ κάτω ἀπὸ ἕνα πυκνόφυλλο δέντρο, ποὺ ἦταν σχεδὸν ἀντικρυστὰ στὸ μπαλκόνι τῆς ἐπαύλεως.

Ἡ ἔπαυλις φαινόταν τὴν ὥρα ἐκείνη νεκρωμένη. Καμμιὰ κίνησι δὲν ἐπικρατοῦσε μέσα.

Θὰ πέρασε ἀρκετὴ ὥρα, ὅταν ἄξαφνα εἶδα τὴν μυστηριώδη γυναῖκα νὰ προβάλλη στὸ μπαλκόνι. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν φοροῦσε τὸ σάλι της καὶ διέκρινα τὶς ἁρμονικὲς γραμμὲς τοῦ λυγεροῦ κορμιοῦ της. Φοροῦσε ἕνα ἄστρο φόρεμα χωρὶς μανίκια καὶ τὰ χέρια της ἦσαν ὁλόκληρα. Τὸ πρόσωπό της ὅμως δὲν φαινόταν καθόλου κάτω ἀπὸ τὸ πυκνὸ δαντέλλωτό πέπλο.

Ἡ ἄγνωστη, γοητευμένη ἀπ' τὴν ὥμορφη θοαδειά, ἄρχισε νὰ τραγουδῆ. Ἡ γλυκύτατη φωνὴ της εἶχε μιὰ ἔκφρασι πόνου καὶ ἀπελπισίας. Τραγούδησε ὡραῖα κι' αἰσθηματικὰ τραγούδια γεμάτα πάθος καὶ νοσταλγία. Ἤμουν καταμαγεμένος μὲ τὴν ἄγνωστό μου. Δὲν μποροῦσα νὰ κρατηθῶ πειά καὶ σηκώθηκα νὰ τὴν δῶ καλύτερα. Μ' ἐντελήφθη ὅμως κι' ἐκείνη κι' ἀμέσως τὴν ἔχασα ἀπ' τὰ μάτια μου.

* * *

Κανεὶς δὲν ἤξερε νὰ μοῦ πῆ ποιὰ ἦταν αὐτὴ ἡ ξένη. Κι' ἄλλοι εἶχανε δῆ τὸ ἡγεμονικό παράστημά της, τὴν θαυμασία σιλουέττα της, μὰ κανεὶς, κανεὶς δὲν εἶχε δῆ ποτὲ τὸ πρόσωπό της. Τοὺς ρώτησα ὅλους στὴ μακρὴ πόλι, κι' ἔμαθα ὅτι ἡ ἄγνωστός μου καθόταν μερικοὺς μῆνες στὴν ὥμορφη ἔπαυλί της καὶ κατόπιν ἔφευγε γιὰ τὸ Παρίσι. Ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ γρηᾶ Γερμανίδα ὑπηρέτρια, ποὺ ἦταν στὴν ὑπηρεσία της ἡ ἄγνωστή μου, κανεὶς ἄλλος δὲν πάτησε τὸ κατῶφλι τῆς πόρτας τῆς μυστηριώδους ἐπαύλεως. Ἡ γρηᾶ Γερμανίδα πάλι δὲν μιλοῦσε ποτὲ σὲ κανένα. Αὐτὰ ἦταν ὅλα ποὺ ἔμαθα μέσα σὲ δέκα μέρες. Ἡ ἀνιχνευτικὴ καὶ μυστηριώδης ἔπαυλις της ἦταν γιὰ μένα ἕνα πρόβλημα ποὺ μ' ἀπασχολοῦσε μέρα - νύχτα. Ἕνα πρόβλημα ἄλυτο, ποὺ πήγαινε νὰ μὲ τρελλάνη. Ἔπρεπε ὅμως νὰ τὴν δῶ, νὰ τὴν γνωρίσω. Ἐννοιωθα αὐτὴ τὴν ἀνάγκη μὲ τὸν καιρὸ νὰ γιγαντώνεται. Τῆς ἔγραψα, τῆς ξαναγράψα, ἄρχισα νὰ τῆς στέλνω κάθε μέρα κι' ἀπὸ ἕνα γράμμα. Καμμιὰ ὅμως ἀπάντησι δὲν ἔλαβαινα. Μὲ τὰ γράμματά μου τῆς ζητοῦσα νὰ μὲ δεχτῆ στὴν ἔπαυλί της. Τῆς ἔγραφα ὅτι τὴν εἶχα ἐρωτευθῆ τρελλά, ὅτι ἤμουν ἀποφασισμένος νὰ θυσιάσω τὰ πάντα γιὰ τὴν ἀγάπη της.

Ἐπὶ τέλους νίκησε ἡ ἐπιμονή μου. Ἡ μυστηριώδης ἄγνωστος ἀπεφάσισε κάποτε νὰ μὲ δεχτῆ. Μοῦ ἔστειλε ἕνα σημείωμα, στὸ ὁποῖο μοῦ ὁρισε τὴν ὥρα ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ. Ἤμουν τρελλὸς ἀπὸ χαρὰ κι' ἀνυπομονησία. Μ' ἀγωνία περνοῦσε τὸ χρονικὸ διάστημα ποὺ μὲ χώριζε ἀπ' τὴν πολυπόθητην αὐτὴ ὥρα. Θάδινα καὶ τὴ μισή μου ζωὴ γιὰ νὰ συντομέψω λίγο τὶς ὧρες.

Τέλος ἡ καγκελλωτὴ πόρτα τῆς ἐπαύλεως ἄνοιξε τρίζοντας βαριά καὶ βρέθηκα μπροστά της. Τὴν ἔβλεπα κι' ἔτρεμα σύγκορμος ἀπὸ δειλία καὶ ταραχή.

Ἐκείνη, χωρὶς νὰ μιλήση, χωρὶς κἀν νὰ μοῦ δώση τὸ χέρι της, ἀνασήκωσε τὸ πέπλο ποὺ ἔκρυβε τὸ πρόσωπό της.

Ἦταν μιὰ τρομαχτικὴ ἀποκάλυψις! Μόλις εἶδα τὴν ὄψι της, τινάχτηκα πίσω μὲ τὰ μάτια μου πεταγμένα ἔξω καὶ μὲ κομμένη φωνή. Ἦταν ἀπαίσιο ἐκεῖνο ποὺ βλέπανε τὰ μάτια μου. Τὴν μορφὴ ἐκείνη δὲν μπορῶ νὰ τὴν ὀνομάσω ἀνθρώπινη: Βλέφαρα καὶ φρύδια μαδημένα, μάτια πρησμένα, στόμα παραμορφωμένο, μύτη σουβλερή, δέρμα κατεστραμμένο, γεμάτο ἀχρεῖα λέπια.

Τὸ θέαμα αὐτό, τὸ φρικτό, μὲ ταρέλνισε, μ' ἐκαμε νὰ ζαλισθῆ. Ἡ σκέψη μου εἶχε σταματήσει, ἡ αἰσθήσεις εἶχαν πάψει νὰ λειτουργοῦν, κι' ἔμενα ἀκίνητος, ἀποσβολωμένος, σὰν ἕνα ἄψυχο σῶμα. Μόλις συνήλθα φύγκρα ἔξω στὸ δρόμο, μακρυὰ ἀπ' τὸ φρικτὸ ἐκεῖνο τέρας, ποὺ τὸ εἶχα ἀγαπήσει χωρὶς νὰ τὸ γνωρίσω.

* * *

Ἡ ἀπροσδόκητη αὐτὴ γνῶριμα ἔκλεισε τὴ ζωή μου μέσα σ' ἕνα σκοτάδι θανάτου, σὲ μιὰ μαρτυρικὴ κόλασι. Ἀπεφεύγα σὰν μιὰ ἀπαισια κατάρα τὴν ὀθόνη της. Δὲν τὸ κατόρθωνα ὅμως. Ἀλλοιμονο! Μὲ κατεδίωκε ἡ φρικτὴ ὀπτασία της. Καὶ ἀπὸ εἰρωνεία ἀκόμη μὲ τὸ ἄκουσμα τῆς ἀγγελικῆς φωνῆς της.

Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως, σιγὰ - σιγὰ, γίνηκε μέσα μου μιὰ ἀλλαγή. Ἄρχισα νὰ νοιώθω τὴν ἐπιθυμία ν' ἀκούσω πάλι τὸ γοητευτικὸ ἐκεῖνο τραγοῦδι, τὴ μαγικὴ φωνή της. Ἡ νοσταλγία τοῦ χαμένου ἔρωτα ἄρχισε νὰ γίνεται πιὸ ἰσχυρὴ ἀπ' τὴν ἀποστροφὴ ποὺ μοῦ γέννησε ἡ ἀπαίσια ἀσχήμια της. Ἐννοιωθα πειὰ ὅτι φέρθηκα σκληρὰ καὶ ἄκαρδα στὴν δυστυχισμένη ἐκείνη γυναῖκα, ποὺ ἴσως νὰ περίμενε ἀπὸ μένα νὰ τὴν παρηγορήσω. Οἶκτος, λύπη καὶ μετανοία κυριάρχησαν στὴ ψυχή μου.

Τέλος, ἕνα βράδυ πῆρα τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔπαυλί της. Ὅπως ἤξερα ἡ εἶδα νὰ ἔχη στὴ θέσι της, ὄρθια, ὅπως πάντα, στὸ ἀνθοστόλιστο μπαλκόνι ἀπάνω καὶ νάχη θολωμένα τὰ βλέμματά της μακρυὰ στὸν ὁρίζοντα, πέρα ἀπ' τὰ χωράφια, τὸ δάσος καὶ τὶς λίμνες, νὰ κοιτάη τὶς χιονισμένες κορυφὲς τῶν βουνῶν, ποὺ τριγυρίζαν τὸν ὁρίζοντα. Σάν μὲ εἶδε, τρεμουλίασε. Ἐγὼ προχώρησα κάτω ἀπ' τὸ μπαλκόνι. Ἐκείνη, ἀνασήκωσε τὸ πέπλο της καὶ μὲ μιὰ ὀλίγη κίνησι ἀπόσπασε ἀπ' τὸ πρόσωπό της μιὰ μάσκα γύψινη, τὸ τερατῶδες ἐκεῖνο πρόσωπείο ποὺ μοῦ προξένησε φρίκη καὶ τρόμο καὶ τὴν πέταξε κάτω.

Καὶ τότε μιὰ συγκλονιστικὴ ἀποκάλυψη μᾶς φανέρωσε ὁλόκληρη μιὰ ὀμορφιὰ γλυκύτατη, ποὺ τὸ ταίρι της δὲν θὰ ἔκανε ἴσως ποτὲ στὸν κόσμο, περασε μπρος ἀπ' τὰ μάτια μου τὰ θαυμαστωμένα. Ἕνας θαυμασμὸς ἕνας φόβος μὲ κρατοῦσε καὶ δὲν ἄγγιζε τὴ φωνή μου ν' ἀκουστῆ. Τὴν κοιτοῦσα, ἔβλεπα τὸ ἀπιστευτο ἐκεῖνο θαῦμα τῆς γυναικείας τελειότητος, τὸ ὑπέροχο ἐκεῖνο λουλοῦδι ποὺ ἀνθοβόταινε δέντρου, βουβὸς, ἀνίκανος νὰ ἐκφράσω τὴν ἀνεκφοτη συγκίνησι μου, τὴν λαχτάρα μου, τὸ πόθο μου νὰ τὴν πλησιάσω, νὰ τὴν προσκυνήσω, νὰ τὴν ἱκετεύσω νὰ μὲ συγχωρήσῃ.

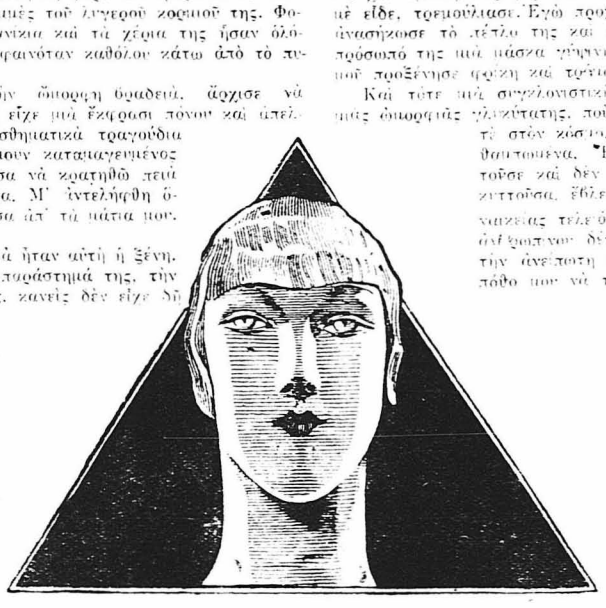

Μὰ κείνη μὲ ἀστραπόβολα μάτια καὶ μὲ χείλη τρεμάμενα ποὺ ἀπήγγειλε τὴν ἀμετάκλητο καὶ ἀνηλεὲς καταδίκη μου:

— Θάθελα, φίλε μου, νὰ σ' ἀγαπουσες ὄχι γιὰ τὴν ὀμορφιά μου, ποὺ λίγο διαφέρει ἀπ' τὸν ἄλλων γυναικῶν, ἀλλὰ γιὰ ὅ,τι κρύβει ἡ ψυχή μου μεγάλο, εὐγενικὸ καὶ στοργικό. Φοβήθηκες τὸ φρικτὸ προσωπεῖο μου καὶ δὲν θέλησες νὰ μάθῃς τί κρύβεται πίσω ἀπ' αὐτό. Εἶσαι κι' ἐσὺ σὰν ὅλους τοὺς ἄλλους ἄντρες, ζωοὺς τοὺς σὲ ὅλα. Γειά σου!...

. . . . . .

Μὲ σπαραγμένη ἀπ' τὸν πόνο ψυχὴ πῆρα σκοτεινὸς καὶ τ' ἄλλο βράδυ τὸ δρόμο γιὰ τὴν ἔπαυλι. Τὴν βρῆκα κατάλευστη. Ἐμαθα πὼς ἀπ' τὸ πρωὶ ἡ ἄγνωστη εἶχε φύγει. Κι' ἐκεῖνα ἐλπίδα ἦταν γιὰ μένα χαμένη. Μιὰ κρυφὴ θανάτου ἀγκάλιασε τὴν ἔρημη ψυχή μου. Κρατήθηκα ἀπ' τὴν καγκελλόφραχτη πόρτα κι' ἄρχισα νὰ φωνῶ τὸν γιατρό της. Θρηνολογοῦσα κι' ἔκλαιγα μὲ λυγμοὺς καὶ πικρὰ δάκρυα...

Ἐκεῖ μὲ βρῆκε τὸ πρωὶ ἕνας χωρικὸς ποὺ κατέβαινε στὴν πόλι κι' τ' ἀμάξι του, καὶ μὲ πῆγε στὸ σπίτι μου.

Ἀπὸ τότε μιὰ μόνο μορφὴ θεια, γλυκεία, φωτεινὴ καὶ χαρούμενη μένει πάντα μπροστὰ στὰ μάτια μου. Κι' μὲ κλειστὰ μάτια καὶ μ' ἀνοιχτὰ τὴν ὀλόπιο ὁλοζώντανη, ὅπως τὴν εἶδα τότε. Εἶνε τὸ μόνο παρήγορο δραμα ποὺ φωτίζει τὴ σκοτεινὴ ζωή μου...

ΣΚΕΨΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΡΟΣΦΟΥΚΩ

— Ὁ ἐγωϊσμὸς εἶνε ἴδιος σ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, κι' ὃν ὑπάρχη φαινομενικῶς κάποια διαφορά, αὐτὴ ὀφείλεται μᾶλλον στὸ βαθμὸ τῆς ὑποκρισίας, ἢ ἀπὸ σκεπάζει τὸν ἐγωϊσμό.

— Ὁ καλύτερος τρόπος νὰ αὐταπατᾶτε κανεὶς εἶνε νὰ νομίζη τὸν ἑαυτό του εὐφυέστερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

— Κερδίζουμε περισσότερο δείχνοντας ποιοὶ εἴμαστε πραγματικά, παρὰ προσταθῶντας νὰ φανοῦμε διαφορετικοὶ ἀπ' ὅ,τι εἴμαστε.